

สรุปผลการสัมมนาเชิงปฏิบัติการระดับเขต (RW) ภาคตะวันออก

ครั้งที่ 1/2552

.....

ความเป็นมา

ตามที่กรมส่งเสริมการเกษตร มีนโยบายและแนวทางการดำเนินงานส่งเสริมการเกษตร ในเรื่องนวัตกรรมส่งเสริมการเกษตรและการจัดการความรู้ (Knowledge Management) เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานเจ้าหน้าที่ของกรมส่งเสริมการเกษตร ให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ โดยต้องรับข้อมูลข่าวสารและประมวลผลความรู้ในด้านต่าง ๆ เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติราชการได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว เหมาะสมกับสถานการณ์ สร้างวิสัยทัศน์ และปรับเปลี่ยนทัศนคติของข้าราชการให้เป็นบุคคลที่มีประสิทธิภาพ และมีการเรียนรู้ร่วมกัน กรมส่งเสริมการเกษตรจึงได้กำหนดให้การดำเนินการจัดการความรู้ (KM) ของหน่วยงานเป็นตัวชี้วัดตามคำรับรองในการปฏิบัติราชการด้วย และในปีงบประมาณ 2552 กรมส่งเสริมการเกษตรได้จัดสรรงบประมาณภายใต้โครงการส่งเสริมการผลิตสินค้าที่ปลอดภัยได้มาตรฐานให้สำนักส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 3 จังหวัดระยอง ดำเนินการจัดเวทีสัมมนาเชิงปฏิบัติการระดับเขต (RW) ในเรื่องการบริหารจัดการความรู้ จำนวน 3 ครั้ง และต้องได้องค์ความรู้จากการจัดเวทีสัมมนาเชิงปฏิบัติการระดับเขต (RW) จำนวน 9 เรื่อง ซึ่งในการจัดครั้งนี้ จึงได้กำหนดไว้ 3 ประเด็น คือ การพัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน การปฏิบัติงานในพื้นที่ตามระบบส่งเสริมการเกษตร และการบริหารจัดการข้อมูลการเกษตร

วัตถุประสงค์

1. เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้เรื่อง การใช้การจัดการความรู้เป็นเครื่องมือในการปฏิบัติงานส่งเสริมการเกษตร
2. เพื่อได้องค์ความรู้ที่เหมาะสมกับการปฏิบัติงานส่งเสริมการเกษตรสำหรับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร
3. ร่วมกันกำหนดแผนปฏิบัติงานอย่างสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของกรมส่งเสริมการเกษตรและจังหวัด

บุคคลเป้าหมาย

1. เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบระบบส่งเสริมการเกษตรและเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงาน KM ระดับจังหวัด ๆ ละ 1 คน
2. เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบระบบข้อมูลระดับจังหวัด ๆ ละ 1 คน
3. เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานวิสาหกิจชุมชนระดับจังหวัด ๆ ละ 1 คน
4. เจ้าหน้าที่จากศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตร ศูนย์ละ 1 คน
5. คณะทำงานจัดการความรู้ของสำนักส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร

เขตที่ 3 จังหวัดระยอง

6. เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบการจัดทำข้อมูลสถานการณ์การผลิตไม้ผล จังหวัดระยอง
จันทบุรี และจังหวัดตราด จังหวัดละ 1 คน
รวมบุคคลเป้าหมายในการเข้าร่วมสัมมนา จำนวน 60 คน

วิทยากร

1. นายรัชชัย ประยูรสิน เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร เขต 6 จังหวัดชลบุรี
2. นายทวีป แสงกระจ่าง นายกองค้การบริหารส่วนตำบลตะพง อำเภอเมืองระยอง จังหวัดระยอง
3. นายสมชาย บุญก่อเกื้อ เกษตรกรตำบลกร้ อำเภอแกลง จังหวัดระยอง
4. นายวุฒินัย ยวนานนท์ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร ระดับชำนาญการพิเศษ กองวิจัยและพัฒนางานส่งเสริมการเกษตร ส่งเสริมการเกษตร
5. นายเสวต งามสรรพ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร ระดับชำนาญการพิเศษ สำนักงานเลขานุการคณะกรรมการวิสาหกิจชุมชน กรมส่งเสริมการเกษตร
6. นายไพโรจน์ มากทอง เกษตรอำเภอท่าตะเกียบ จังหวัดฉะเชิงเทรา
7. นางมาลี บุญจันทร์ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร ระดับชำนาญการ สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองระยอง จังหวัดระยอง
8. นางอรพรรณ ไทยพิทักษ์วงศ์ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร ระดับชำนาญการ สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองระยอง จังหวัดระยอง

ขอบเขตเนื้อหาและวิธีการสัมมนา

1. แนวทางนโยบายการดำเนินงาน KM กรมส่งเสริมการเกษตร
2. วิทยากรนำเสนอการพัฒนาเครือข่าย วิสาหกิจชุมชนที่ประสบความสำเร็จ
3. วิทยากรนำเสนอ การปฏิบัติงานในพื้นที่ตามระบบส่งเสริมการเกษตร
4. วิทยากรนำเสนอ การบริหารจัดการข้อมูลการเกษตร
5. แบ่งกลุ่มตามกิจกรรม ให้สมาชิกกลุ่มแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน โดยมีวิทยากรให้

ข้อมูลเพิ่มเติม และร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยใช้กระบวนการ KM

6. สกัดข้อมูลจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เป็นองค์ความรู้ (KA)

ผลการสัมมนา

กลุ่มที่ 1 การบริหารจัดการข้อมูลสารสนเทศ

คณะทำงาน

คุณอำนวย จิระศักดิ์ เพชรหอย **จ.จันทบุรี**

คุณลิขิต1 ประดิษฐ์ เจริญสุข **จ.ตราด**

คุณลิขิต2 สุวิศาสตร์ กันตอนันตพร **จ.ชลบุรี**

คุณลิขิต3 อภาภรณ์ ชูเกียรติศิริ **จ.นครนายก**

คณะทำงาน

คุณศักดิ์ชัย สายสุวรรณ **จ.สมุทรปราการ**

ว่าที่ร้อยตรีเมธา ถนอมพันธุ์ **จ.ระยอง**

คุณบุญเลิศ รอดโหม **จ.สระแก้ว**

คุณกฤต เถามาสุพันธ์ **จ.ฉะเชิงเทรา**

คณมนูญ สฤณี **จ.ปราจีนบุรี**

คุณจักรพรรดิ บรรจง **จ.ตราด**

ผู้นำเสนอ คุณเสาวคนธ์ นุสติ **จ.จันทบุรี**

คณะกรรมการ

คุณมนตรี กล้าชาย สสข. 3 จ.ระยอง

คุณวิทยา พลเยี่ยม สสข. 3 จ.ระยอง

คุณวรรณุช สีแดง สสข. 3 จ.ระยอง

คุณอรุณ ศรีคำแหง สสข. 3 จ.ระยอง

คุณอิสรี เก่งนอก สสข.3 จ.ระยอง

KW1 เทคนิคการจัดเก็บและคาดคะเนผลผลิต (ไม้ผล)

เทคนิคการจัดเก็บข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

สรีระวิทยาพืช

ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จ

เทคนิคการจัดเก็บข้อมูล

1 ข้อมูลพื้นฐานการเกษตร

2 ข้อมูลประมาณการผลิต

1การจัดเก็บข้อมูลพื้นฐานการเกษตร

- กรอบ/ขอบเขตของข้อมูล
 - กำหนดชนิดพืช ทำบัญชีรายชื่อพืชที่จะจัดเก็บ
 - กำหนดพื้นที่ที่จัดเก็บ เก็บทุกอำเภอ (จำนวนเกษตรกรในพื้นที่)
 - ช่วงระยะเวลาดำเนินการ
 - * จนท.ระดับตำบลเข้าพื้นที่สำรวจข้อมูล (ส.ค.-ก.ย.)
 - * จัดทำภาพรวมระดับอำเภอ (ก.ย.)
 - * จัดทำภาพรวมระดับจังหวัด (ต.ค.)

- **แบบที่ใช้ในการจัดเก็บ**

- กำหนดแบบที่เหมือนกันใช้ในทุกระดับเพื่อความสะดวกในการจัดเก็บ

แบบรายงานข้อมูลพื้นฐานการปลูกพืช					
ระดับ..... จังหวัด.....					
พืช.....พันธุ์.....					
หมู่ที่	พื้นที่ปลูก	พื้นที่ให้ผล	ผลผลิตรวม	ผลผลิตเฉลี่ย	จำนวนเกษตรกร
	(ไร่)	(ไร่)	(ตัน)	(กก./ไร่)	(ครัวเรือน)

- **กลุ่มตัวอย่าง/การกำหนดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการจัดเก็บ**
เก็บทั้งหมด

- **วิธีการจัดเก็บ**

- ประชุมชี้แจงแบบ คำนิยาม ให้ผู้จัดเก็บ
- กำหนดระยะเวลาจัดเก็บ
- ลงพื้นที่ จัดเก็บ รวบรวม และปรับปรุงข้อมูลให้เป็นปัจจุบัน

ระดับอำเภอ

- รวบรวมข้อมูลระดับตำบลเป็นระดับอำเภอ

ระดับจังหวัด

- รวบรวมข้อมูลและพิจารณาภาพรวมในระดับจังหวัด ดูการเปลี่ยนแปลง ดูแนวโน้ม ประมวลเป็นภาพระดับจังหวัด

2 การเก็บข้อมูลประมาณการผลิต

- กำหนดกลุ่มตัวอย่าง
 - สุ่มตัวอย่างตามหลักสถิติของ สศก. เขต 6
จำแนกกลุ่มหมู่บ้านตามขนาดพื้นที่เพาะปลูกพืช
- ช่วงระยะเวลา ต.ค.51-ก.พ.52 (ตามชนิดพืชที่จัดเก็บ เมื่อไม้ผลเริ่มออกดอก)
 - ติดตามการออกดอกรายงานตามช่วงเวลาที่กำหนด
 - ตามแบบฟอร์มการจัดเก็บ
- ประมาณการผลิต สรุปเป็นข้อมูลตาราง

$$\% \text{ การออกดอก} \times \text{ผลผลิตเฉลี่ย} = \text{ตัวเลขประมาณการผลิต}$$

การวิเคราะห์ข้อมูล

- ระดับอำเภอ จังหวัด
 - รวบรวมตัวเลขเพื่อจัดทำเป็นข้อมูลในระดับอำเภอ,จังหวัด
วิเคราะห์สถานการณ์ตัวเลข
 - วิเคราะห์ความเปลี่ยนแปลงของตัวเลข หาสาเหตุ (ผลผลิต
ลดลง-เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา เนื่องจาก?)
 - คาดคะเนผลผลิตที่จะออกสู่ตลาดในแต่ละช่วง

- จัดทำข้อมูลเอกภาพ ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
 - ประชุมร่วมกับสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรเพื่อวิเคราะห์
ข้อมูลร่วมกัน
 - ประกาศใช้ข้อมูลเอกภาพ

- ผู้ดำเนินการ ผู้เกี่ยวข้อง
 - ผู้นำชุมชน เกษตรอาสา
 - กรมส่งเสริมการเกษตร
 - จนท.ระดับตำบล
 - จนท.ระดับอำเภอ
 - จนท.ระดับจังหวัด (2 กลุ่ม 1 ฝ่าย)
 - สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

สรีระวิทยาพืช

ลักษณะการเจริญเติบโต ในระยะต่างๆ ของพืช
- อายุการเก็บเกี่ยว

อายุการเก็บเกี่ยวไม้ผล			
ทุเรียน	ออกดอก - ดอกบาน (ระยะเหยียดต้นหนุ)	เก็บเกี่ยว (วัน)	
		การค้า	วิชาการ
หมอนทอง	45 วัน	100-110	110-120
ชะนี	45 วัน	95-100	100-110
กระดุม	30 วัน	90-95	95-100
อื่นๆ	45 วัน	95-100	100-110

ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จ

ทันสมัย ถูกต้อง ครบถ้วน เป็นเอกภาพ

ภายใน

1. ระบบการจัดการที่ดี (เครื่องมือ แผนการทำงาน การประสานงาน)
2. บุคลากร ทักษะที่ดี มีเป้าหมายร่วมกัน ทักษะ จิตสำนึก
3. วัฒนธรรมองค์กรที่เอื้อต่อการทำงานร่วมกัน ความร่วมมือของผู้ร่วมงาน

ภายนอก

1. ผู้บริหารในทุกกระดับ สนับสนุนและเห็นความสำคัญ, นโยบาย เป้าหมายที่ชัดเจน
2. งบประมาณ
3. ทรัพยากร/เทคโนโลยี (hardware, software) เพื่อใช้วิเคราะห์ และนำข้อมูลไปใช้

กลุ่มที่ 2 การพัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน

**กลุ่มชุมชนผลเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน
18-20 มีนาคม 2552**

โรงแรม พี เอ็ม วาย จังหวัดระยอง

ผู้นำเสนอข้อมูล

นายประยูร แก้วปลอด
ผู้อำนวยการเกษตรจังหวัดฉะเชิงเทรา

คุณอำนวย : กาวร ชูพูล
จ.นครนายก

คุณลิขิต 1 : ทะพันธ์ พลับพลาไชย
จ.ชลบุรี

คุณลิขิต 2 : แสงเดือน พงษาชัย
จ.สมุทรปราการ

สุรีย์พร แสงอรุณ จ.สระแก้ว

**ไพโรจน์ มากทอง
อ.สนามชัยเขต จ.ฉะเชิงเทรา**

เจริญ เชัยบาล จ.ปราจีนบุรี

**ชุดิภาญจน์ เพียรธรรม
สสข.3 จังหวัดระยอง**

**สุพรรณมา สุขเทศน์ จ.ระยอง
ตุ๊กลักษณ์ พลเยี่ยม
สสข.3 จังหวัดระยอง**

**วิภารัตน์ คำชนะ ผู้ช่วยคุณลิขิต
สสข.3 จังหวัดระยอง**

วรรณสมร ไชยบุรุษ
จังหวัดฉะเชิงเทรา

สามารถ ชื่นวงศา (คุณอำนวย)
สสย 3 จังหวัดระยอง

เสวต งามสรรพ (คุณอำนวย)
สสคช.

ชูสิทธิ์ นายอง (คุณอำนวย)
สสย 3 จังหวัดระยอง